

PRÍDAVNÉ MENÁ

- **plnovýznamový**, ohybný slovný druh
- pomenúvajú **vlastnosti** osôb, zvierat, predmetov, javov a vlastnícke vzťahy (príslušnosť k niečomu)
- v spojeniach s podstatným menom sa zhodujú v gramatických kategóriách (rod, číslo a pád)
- pýtame sa na ne otázkami **Aký? Aká? Aké? Čí? Čia? Čie?**

Rozdelenie prídavných mien

AKOSTNÉ	VZŤAHOVÉ	PRIVLASTŇOVACIE	
		INDIVIDUÁLNE	DRUHOVÉ
môžeme ich stupňovať (dobrý – lepší – najlepší)	nestupňujú sa	privlastňujú jednotlivcom	privlastňujú celému druhu
existujú v antonymických dvojiciach (dobrý – zlý, krátky – dlhý)	netvoria antonymické dvojice	(otcov, matkin, líškin, Eliškin, mačkin...)	(líščí, mačací, páví, včelí, orlí, človečí, boží...)
	sú odvodené • od podstatných mien (drevo → drevený, sklo → sklenený...) • od slovies (sypaný, pálený, ostrihaný...) • od prísloviak (dolný, spodný, včerajší...)	označujú príslušnosť , vyjadrujú, komu alebo čomu určitá vec patrí	
		pýtame sa na ne Čí? Čia? Čie?	

Stupňovanie prídavných mien

- **Akostné prídavné mená** dokážeme stupňovať.

1.(základný) stupeň – pozitív	2.(porovnávaci) stupeň – komparatív	3.(najvyšší) stupeň – superlatív
vzácný	vzácnější	najvzácnější
krátky	kratší	najkratší

NEPRAVIDELNÉ STUPŇOVANIE		
Dobrý	lepší	najlepší
Zlý	horší	najhorší
Veľký	väčší	najväčší
Malý	menší	najmenší
Pekný	krajší	najkrajší

- **Nestupňujeme** prídavné mená s konečným stupňom vlastnosti (**mŕtvy, bosý, slepý, nahý, holý**) a farebné odtiene (**smaragdová, gaštanová, indigová, azúrová, lososová, karmínová**).
- Farby môžeme stupňovať (**čierny – černejší – najčernejší**)

Gramatické kategórie prídavných mien

ROD	ČÍSLO	PÁD
mužský rod	singulár (jednotné číslo)	Nominatív – Kto? Čo?
ženský rod	plurál (množné číslo)	Genitív – (bez) Koho? Čoho?
stredný rod		Datív – Komu? Čomu?
		Akuzatív – Koho? Čo? (vidím)
		Lokál – (o) Kom? Čom?
		Inštrumentál – (s) Kým? Čím?

Pomôcka: gramatické kategórie prídavných mien určujeme podľa podstatného mena, s ktorým sú spojené.

Vzory prídavných mien

AKOSTNÉ + VZŤAHOVÉ → Vzory PEKNÝ a CUDZÍ

PEKNÝ	CUDZÍ
Podľa vzoru pekný skloňujeme prídavné mená, ktoré majú v nominatíve singuláru pred pádovou príponou tvrdú alebo obojakú spoluhlásku. <i>(pekný, vysoký, veľkolepý, tvrdý...)</i>	Podľa vzoru cudzí sa skloňujú prídavné mená, ktoré majú v nominatíve singuláru pred pádovou príponou mäkkú spoluhlásku. <i>(cudzí, rýdži, písacie, hojdačie...)</i>
V nominatíve plurálu (mužský rod, životné) má prídavné meno mäkké zakončenie (výslovnosť je tvrdá). <u>Tí pekní ľudia</u> <i>(usilovní chlapci, rýchli bežci, šikovní futbalisti...)</i>	Patria sem aj tvary druhého a tretieho stupňa prídavných mien. <i>(najlepší, horší, najdlhší, krajší...)</i>

- Niektoré prídavné mená (najmä cudzieho pôvodu) sú **nesklonné** – majú vo všetkých pádoch rovnaký tvar, napr. *kakí, maxi, extra, super, sexi, nóbl, mini*.

PRIVLASTŇOVACIE INDIVIDUÁLNE → Vzory MATKIN a OTCOV PRIVLASTŇOVACIE DRUHOVÉ → Vzory PÁVÍ

MATKIN	OTCOV	PÁVÍ
Podľa vzoru matkin sa skloňujú privlastňovacie prídavné mená odvodené príponou -in, -ina, -ino od podstatných mien <u>ženského rodu</u>. <i>(matkin, sestrin, ženin, manželkin, Eliškina, Barborin, Luckino, kačkin...)</i>	Podľa vzoru otcov sa skloňujú privl. prídavné mená odvodené príponou -ov, -ova, -ovo od podstatných mien <u>mužského rodu</u>. <i>(otcov, bratov, strýkov, ujev, susedov, Martinov, Igorova, Zdenovo...)</i>	Podľa vzoru páví sa skloňujú prídavné mená utvorené od všeobecných podstatných mien, ktoré pomenúvajú zvieratá a osoby. <i>(pávi, rybí, medvedí, orlí, včelí, vtáčí, líščí, človečí, boží, obrí, kniežací...)</i>
Vždy zakončené mäkkou príponou -in (nikdy nie -yn), bez ohľadu na písmeno stojace pred príponou. <i>(manželka – manželkin, Magda – Magdina...)</i>	V nominatíve a akuzatíve singuláru stredného rodu má vždy zakončenie -o. <i>(otcovo auto, strýkovo pero...)</i>	V tvaroch prídavných mien skloňujúcich sa podľa vzoru páví neplatí pravidlo o rytmickej krátene (okrem L sg.). <i>(pávi, líščí, motýlí, krokodíli...)</i>
	Sú vždy zakončené príponou -ov, nikdy nie -ou.	

Pravidlo o rytmickej krátene – v slovenčine nemôžu za sebou nasledovať dve dlhé slabiky. Ak slovotvorný základ končí dlhou slabikou, skracujeme ohýbajúcu príponu (pri skloňovaní a časovaní) alebo slovotvornú príponu s dlhou slabikou (napr.: Slovensko – slovenský, ale Taliansko – taliansky).